

**Ullensvang
kommune**

Ullensvang kommune si vilkårsliste ved konsesjon for Røldal 2 og Novle 2

Generelt

- Ullensvang kommune fryktar fagrapportane som vart utarbeida i 2019, som grunnlag for RSK sin vilkårsrevisjon, i for liten grad belyser dei lokale utfordringane. Ei mengd innspel frå privatpersonar og interesseorganisasjonar kan tyde på at brukarerfaringar frå 60 år med drift av RSK-anlegga ikkje er tilstrekkeleg belyst. Det er særst utfordrande å få oversikt over alle detaljar og utfordringar som har oppstått i samband med reguleringa. Ullensvang kommune må difor vere audmjuk på at ein i samband med utredningsprogrammet i 2019 kan ha utelatt viktige utfordringar som burde vore belyst. Dette kan likevel ikkje nyttast som ei kvilepute no. Det må vere regulanten sitt ansvar aleine å belyse alle negative, eller positive, sider ved RSK-anlegga. Ullensvang kommune ber soleis NVE om å vektlegge innspel frå lokale aktørar høgt. Desse kjenner historikk, området og reguleringseffektane kraftanlegget har på lokalsamfunnet betre enn nokon.
- Ullensvang kommune krev at nye miljøvilkår må fastsettast i revisjonssaka før ny konsesjonssøknad vert vurdert. Desse miljøvilkåra må få verknad i ny konsesjonssak for pumpe- og effektkraftverk Røldal 2 og Novle 2. Alle krav framstilt av Ullensvang kommune i vilkårsrevisjonen for RSK-anlegga, vert vidareført også i denne konsesjonssøknaden.
- Alle avbøtande tiltak foreslått i konsekvensutgreiingane utarbeidd av Norconsult skal gjennomførast.
- Anleggsperioden for pumpekraftverk i Valldalen må ikkje vera til stor hinder for dei som nyttar vegen i Valldalen, t.d. grunneigarane.

Krav om tiltak som inneber magasinrestriksjonar og/eller vasslepp

- Ullensvang kommune ber konsesjonæren leggje fram eit utbyggingsalternativ kvar Røldalsvatnet ikkje vert nytta som «pumpekraft-magasin». Hyppige, uforutsigbare, svingningar av eit vatn midt i Røldalsbygda kan få store negative lokale konsekvensar.

- Sekundært forventar Ullensvang kommune at det ved etablering av eit eventuelt pumpekraftverk i Røldalsvatnet, vert pålagt innskrenkingar i LRV. Ullensvang kommune forventar at ein ny konsesjon vert basert på dagens natur- og miljøkrav. Reguleringshøgda må reduserast betydeleg. Det må setjast krav til kor mykje vasstanden i vatnet kan endre seg per døgnet. Det må fastsetjast eit manøvreringsreglement som krev at Røldalsvatnet er fullt i frå mai til november. Omsyn til flaumsikring må likevel vere ein viktig del av vurderinga. Dette må spesifiserast med datoar. I denne perioden kan det ikkje tillatast stor reguleringsvariasjon.
- Problematikken rundt frostrøyk må utgreiast. Ein må synleggjere om overvatn på eit islagt vatn vil skape problem dei kaldaste vinterdagane. Det kan ikkje gjevast løyve til å produsere, eller pumpe vatn frå magasinet på ein slik måte som at det forverrar problema ein har ved dagens anlegg.
- Ein må vurdere endringar i HRV/LRV i Valldalsvatnet og Votna, i ljøs av moderne natur- og miljøkrav, om desse vert endra til “pumpekraft-magasin”.
- Krav om minstevassføring i alle bekker og elver
- Kommunen krev at manøvreringsregima vert oppdatert til moderne natur- og miljøkrav. Desse må vere slik at erosjonsskader vert redusert.

Landskap

- Landskapsinngrep må gjerast så små som mogleg, stadeigne massar må takast vare på og nyttast til revegetering

Naturmangfald

- Anleggsveggar og andre midlertidige arealbehov som til dømes riggområde bør leggest utanfor myr, snøleier og våtmarksområde. Det bør også visast aktsemd ved ferdsel på rabbar med tynt vegetasjonsdekke.
- Ullensvang kommune visar til tilrådde avbøtande tiltak som går fram frå fagrapporten, særleg til at det vert teke mest mogleg omsyn i anleggsfasen.
- Rapport utført av Norconsult på bestilling frå Ullensvang kommune, datert til 25.10.22 “*Røldal Golf- Fagutredning Naturmangfold*” bør nyttast som kunnskapsgrunnlag i vurdering av naturmangfald, spesielt knytt til tiltak for Røldal 2 pumpekraftverk.
- Ein forventar at det blir utarbeida betre kunnskapsgrunnlag om alle vassførekomstane som er påverka av Røldal-Suldal-reguleringa, for å få eit godt nok kunnskapsgrunnlag til å klassifisera vassførekomstane med høg presisjon i Vann-Nett. Deretter utarbeida og gjennomføra eigna tiltak for å betra miljøtilstand til “Godt økologisk potensial”.

Villrein

Ullensvang kommune krev at kunnskapsgrunnlaget for villrein må styrkjast, både for Hardangervidda- og Setesdal-Ryfylke villreinområde. Konklusjonane, og innhaldet, i fagrapportane samsvarar verken med lokal oppfatning, eller den hjå dei utnemnde forvaltningsorgana. Det må stillast krav om at det vert utarbeida nye fagrapportar, av uavhengige aktørar.

Ullensvang kommune visar her til brev innsendt 9. juli, samt fråsegner frå Villreinnemnda for Hardangervidda, Villreinnemnda for Setesdal-Ryfylke, Statsforvalteren i Vestland, Statsforvalteren i Rogaland, Statsforvalteren i Vestfold og Telemark og Statsforvalteren i Agder.

Ullensvang kommune støttar, og opprettheld, alle krav om tilleggsutgreiingar som framkjem av desse fråsegnene. Tiltak som ikkje forringar trekkvegane, eller redusere den samla belastninga for villrein, må ha høg prioritet i behandlinga av konsesjonssøknaden.

Det er til dømes avgjerdane at ein:

- Skaffer betre kunnskap om påverknad og konsekvens for villreinstamma på Hardangervidda.
- Vurderer konsekvensane for villreinen ved pumpekraftverk i Valldalen og Votna.
- Vurderer konsekvensane for villreinen ved Votna ved nytt pumpekraftverk og ny tunneltrasé for E134.
- Ikkje forringar trekkorridorar verken om sommar- eller vinterstid.
- Vurderer om pumpekraftverk kan nyttast vinterstid utan å øydelegge trekkvegane til villrein over islagte vatn
- Vurderer om tersklar over Votna kan ha ein positiv effekt. Då slik at villrein kan passera over i tråd med forvaltningsmåla.
- Ikkje arbeider under kalvingsperiodane.
- Anleggsarbeidet unngår å forstyrre villreinen i vinterhalvåret
- Etablerer villreinfond for Hardangervidda og Setesdal-Ryfylke villreinområde.

Konsekvensar for friluftsliv, vegar og tilkomst

- Regulanten må sikra permanent tilgang til Valldalen og Hardangervidda heile året, slik at lokalbefolkning, og oppsitjarar, kan nytte Valldalen som forutsett. Om isen ikkje kan nyttast som ferdselsåre, må det vere konsesjonæren sitt ansvar å etablere ein sikker alternativ trase. Ullensvang kommune krev at dette kjem inn som konsesjonsvilkår.
- Fungerande båtutsett må etablerast i alle reguleringsmagasin, for å tilretteleggje for fising og båtbruk. I dei større reguleringsmagasinga

(Valldalen og Røldalsvatnet) må ein etablere fleire båtutsett, som er fordelt rundt vatnet.

- Kartlegge påverking for bruk av Votna for ski. Ein må gjere greie for om det er mogleg å etablere ei sikker skiløype rundt magasinet.
- Tilretteleggje for fisking, båtbruk og bading i Røldalsvatnet uavhengig av vasstand.

Naturressursar

- Ein skal gjennomføra ytterlegare undersøkingar knytt til strømningsforholda i området mellom Røldalsvatnet med deponi på Fjetland og grunnvassbrønnane til Røldal vassverk. Det må gjennomførast ei risikovurdering knytt til deponering av massar innanfor Røldal vassverk si omsynssone 3.
- Konesjonær må påleggjast å koste reservervassbrønn ved Røldal vassverk.
- Ullensvang kommune krev at konsesjonær får det fulle og heile økonomiske ansvaret for utbetring av grunnvassbrønnane, om desse i framtida vert påverka grunna avrenning frå deponia.
- Ullensvang kommune krev at det vert gjennomført ei ny vurdering for konsekvensar i landbruket. Ein ynskjer primært at mest mogleg av steinmassane vert nytta til samfunnsnyttige formål. Ein må til dømes vurdere om ein kan nytte massane til nydyrking, eller utbetring av eksisterande landbruksareal. Slike tiltak skal i tilfelle prioriterast, og det bør følgje med gjennomføringsbidrag frå regulanten. Ein må greie ut kva konsekvensar det får om deponiet overlappar med jordbruksland på eigedom gnr./bnr. 30/1.
- Utslepp, søl og uhell knytt til anleggsmaskiner, anleggsarbeid og transport kring vassverk må vera del av risikovurderinga som skal utførast.

Hydrologi og hydrologiske data

- Kartlegging og overvåking av moglege område som kan verta påverka av hydrologiske effekter, som erosjon, og eventuell utbetring av lokale punkt med erosjon, må verta vurdert etter behov.
- Lyse Kraft DA må utarbeide ein skiltplan for å opplyse om dei områda som no får endra vassføring, då isdanninga vil verta svekka grunna pumping.
- Utarbeide eit prøvereglement på minimum 5 år for å optimalisere ei best mogleg tilpassa vassføring, og at vassføring kan verte revidert om ho ikkje gjev tilfredsstillande omsyn til eller betring av samfunn og miljø.

Samfunn

- Konesjonæren må påleggjast å greie ut alternative massedeponi, og vurdere å fordele steinmassane mellom fleire lokasjonar, om dette gjev ein avbøtande effekt. Til dømes skal ein sjå om dette kan vere hensiktsmessig å

utvide arealet til noverande kraftstasjon syddover. Ein må leggje fram ein plan for samfunnsnyttig bruk av steinmassane. Samtidig må ein konsekvensutgreie alternative trasear for massetransport, spesielt alternativ vest for massetransport til Liamyrane.

- Primært ynskjer ein at all transport til og frå kraftstasjonen i Lynghamrane går utanom sentrum. Regulanten må også i denne samanheng konsekvensutgreie alternativ vest. Ullensvang kommune krev at regulanten gjennomfører dei avbøtande tiltaka som er naudsynte for å trafikksikre skule-, barnehage- og idrettsområdet. Midlertidig steinfylling, og vegtrase, over det gamle elveløpet ved kanalen, skal vurderast som alternativ til noverande bru.
- I anleggsperioden kan det vere behov for restriksjonar knytt til arbeidstid for støyande arbeider og eventuell tungtransport gjennom Røldal sentrum.
- Konesjonæren må påleggjast å greie ut kva ei eventuell steinfylling i Røldal kan nyttast til. Dette skal gjerast i samråd med Ullensvang kommune. Kostnadane med etablering av eventuelle tiltak skal dekkjast av konesjonæren. Dømer på tiltak kan vere golfbane, ski- og turløyper, båtutsett, båtanlegg osv.
- Krav om skjerming og reinhald knytt til støy og støvplager for bustadar og andre bygg under anleggsperioden.
- Det må gjerast vurderingar av folkehelse ved transport av massar gjennom Røldal sentrum.
- Vegen til kraftstasjonen i Lynghamrane er ein skuleveg. På Fjetland er denne smal, utan gateljos eller fortau. Konesjonæren må påleggjast å utbetre dette, frå avkøyring ved E134 til kraftstasjonen i Lynghamrane.

Skredfare

- Tiltak må nytta gjeldande regelverk for vurdering av skredfare.

Forureining

- Lyse Kraft DA må gjere greie for konsekvensane av støy og støv for vegtrasé alternativ vest henta frå side 31 av 43 i Norconsult sin fagrapport "Samfunn", og vurdere oppgradering av vegen og brua for å tole anleggstrafikk. Ein skal alternativt greie ut om ein kan etablere midlertidig vegtrase over det gamle elveløpet.
- Lyse Kraft DA må gjere greie for anleggsstøy og støv for transport av massar frå dam Valldalen til deponi Liamyrane.
- Støvspreiing frå tungtrafikk vil kunna verke skjemmande for bebuarar langs vegen, og følgjande tiltak bør vurderast i anleggsperioden:
 - Regelmessig feiing/reingjering av anleggsvegar med hardt dekke
 - Regelmessig feiing/reingjering av offentleg veg der anleggstrafikk køyrer

- Reingjering av dekk på anleggskøyretøy/lastebilar før utkøyring på offentlig veg
 - Tildekking eller vatning av last om støvspreiinga vert stor ved transport av massar
 - Tidsbegrensing av tungtrafikktransport bør vurderast i periodar når lokalsamfunnet er sårbart for luftforureining
-
- Ullensvang kommune forventar at steinmassar og deponi vert handtert i samsvar med gjeldande lover. Nytteverdi, geologi og kjemisk samansetning vil vere usikker fram til det er gjennomført kvalitetsanalyser og kontroll av dei utsprengte massane. Ullensvang kommune er positiv til å nytte tunnelmassane til noko samfunnsnyttig, om kvaliteten til massane tillet dette. Framtidige, og utforutsette utgifter i samband med forureining frå steinmassar, deponi, eller avrenning frå deponi, må vere konsesjonæren sitt ansvar, uavhengig av framtidig eigarskap til deponiområdet.
 - Ved utvikling av deponiområde til samfunnsnyttige formål må det følgja med årlege midlar til vedlikehald, dersom kommunen, eller andre, skal ta over eigarskapet til deponiområda. Desse midlane skal fastsetjast, og indeksregulerast årleg. Døme på tiltak som kan vere aktuelle er vidareføring og vidareutvikling av skiløyper, saman med eventuelt golfbaneanlegg. Slik vil området ha mogleg bruk heile året.

Kulturmiljø

- Det er føremålstenleg å sjå på avbøtande tiltak, herunder rekkjefølgjekrav om trygging/utbetring av ferdselsveggar langs strandsona, der det let seg gjennomføre utan for store ulemper for naturen. Avbøtande tiltak utformast i dialog med grunneigarar og andre interessenter som kjenner til problematikken i områda.

Fisk og vassmiljø

- Krav om minstevassføring i alle bekkar og elvar
- Etablere ei grundig overvaking av vasskvalitet og fiskebestand i alle berørte vassdrag, for å kunne vurdere effekten av tiltaka og eventuelt justere praksis.
- Tiltak for å hindra spreining av ørekyte frå Votna til Storelva/Røldalsvatnet
- Spyleflaumar i Storelva bør ikkje reduserast
- Røldal Fiskefond vart oppretta som ein del av konsesjonsvedtaket i 1963. Regulanten må påleggjast årlege innbetalingar til dette fondet på kr 50.000. Summen skal indeksjusterast kvart år med utgangspunkt i 2019.

